

109° ΠΡΑΚΤΙΚΟ
του Διοικητικού Συμβουλίου
του Σωματείου με την επωνυμία
«Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος»

Στην Αθήνα σήμερα, 15 Φεβρουαρίου 2021 και ώρα 18:00 συνήλθε μέσω τηλεδιάσκεψης σε συνεδρίαση το Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματείου με την επωνυμία «Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος», κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου του κ. Στάθη Ποταμίτη.

Παρόντα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κ.κ.: Στάθης Ποταμίτης, Κωνσταντίνος Βουτεράκος, Σωτήριος Φέλιος, Ιωάννης Δρυλλεράκης, Αλέξανδρος Μεταλληνός, κ. Κωνσταντίνος Λαμπαδάριος Πέτρος Φραγκίσκος, Νίκος Κορίτσας, Θεόδωρος Σκουζός και Στέφανος Χαρακτινιώτης

Απουσίαζε το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Νικόλας Κανελλόπουλος.

Συνεπώς, το Διοικητικό Συμβούλιο ευρίσκεται σε απαρτία και εισέρχεται προς συζήτηση και λήψη απόφασης κατά περίπτωση στο ακόλουθο μόνο θέμα Ημερησίας Διάταξης:

Θέμα μόνο: Προτεινόμενες διατάξεις για τον Κώδικα Δικηγόρων που αφορούν στις δικηγορικές εταιρείες

Ο Πρόεδρος του ΔΣ ενημέρωσε τα Μέλη του ΔΣ ότι σε συνέχεια συζητήσεων που έχουν γίνει με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και των προτάσεων των επιτροπών/ομάδων εργασίας που έχουν συσταθεί εντός του Συνδέσμου εισάγονται σήμερα προς συζήτηση και έγκριση σχέδια προτεινόμενων διατάξεων (καθώς και προτεινόμενα σημεία αναφοράς στις διατάξεις αυτές στην Αιτιολογική Έκθεση) αναφορικά με:

- 1) Την ευθύνη των δικηγορικών εταιρειών
- 2) το όριο ευθύνης δικηγόρων των δικηγορικών εταιρειών
- 3) την υποχρεωτική ασφάλιση των δικηγορικών εταιρειών, όπως ζητήθηκε από το Υπουργείο ως αντισταθμιστικό του περιορισμού της ευθύνης
- 4) τον μετασχηματισμό των δικηγορικών εταιρειών, και
- 5) την αναγραφή των δικηγορικών εταιρειών στις δικαστικές αποφάσεις όλων των δικαστηρίων.

Πιο συγκεκριμένα:

A) Ευθύνη Δικηγορικών Εταιρειών

Άρθρο ....

Τροποποίηση διάταξης του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν. 4194/2013)

1. Το εδάφ. α' της παρ. 5 του άρθρου 54 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν. 4194/2013) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η Εταιρεία ευθύνεται έναντι των κατ' άρθρο 55 του παρόντος εντολέων της, κατά τις διατάξεις για την ευθύνη των δικηγόρων (άρθρα 160 του παρόντος και 73 ΕισΝΚΠολΔ), για πράξεις ή παραλείψεις των Εταίρων ή συνεργατών δικηγόρων, εφόσον αυτές έγιναν κατά τον χειρισμό υπόθεσης εντολέα της Εταιρείας.»

2. Το εδάφ. β' της παρ. 5 του άρθρου 54 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν. 4194/2013) αντικαθίσταται από νέο εδάφ. β' ως εξής:

«Το δικαίωμα της Εταιρείας να στραφεί αναγωγικά κατά του υπαιτίου δικηγόρου περιορίζεται μόνο στο ποσό που τυχόν δεν καλυφθεί από την ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης της Εταιρείας.»

3. Προστίθεται νέο εδάφ. γ' στην παρ. 5 του άρθρου του άρθρου 54 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν. 4194/2013) ως εξής:

«Το σχετικό δικαίωμα της Εταιρείας αναστέλλεται μέχρι την αμετάκλητη έκβαση της κυρίας υπόθεσης επί της ευθύνης και της ασφαλιστικής κάλυψης της Εταιρείας.»

4. Προστίθεται νέο εδάφ. δ' στην παρ. 5 του άρθρου του άρθρου 54 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν. 4194/2013) ως εξής:

«Οι εταίροι της Δικηγορικής Εταιρείας δεν ευθύνονται για πάσης φύσεως χρέη της Εταιρείας έναντι τρίτων.»

5. Προστίθεται νέο εδάφ. ε' στην παρ. 5 του άρθρου του άρθρου 54 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν. 4194/2013) ως εξής:

«Οι διατάξεις των άρθρων 759, 783 ΑΚ και 270 παρ. 1 ν. 4072/2012 δεν έχουν εφαρμογή για τις σχέσεις της Εταιρείας με εντολείς της ή τρίτους.»

6. Η παρ. 6 του άρθρου 54 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν. 4194/2013) καταργείται και η παρ. 7 αναριθμείται σε παρ. 6.

Άρθρο .....

Τροποποίηση διάταξης του Προεδρικού Διατάγματος 81/2005 περί Δικηγορικών Εταιρειών

1. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 10 του ΠΔ 81/2005 περί Δικηγορικών Εταιρειών προστίθεται η ακόλουθη φράση:

«, ενώ δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 783 και 759 ΑΚ.»

2. Το άρθρο 13 του ΠΔ 81/2005 περί Δικηγορικών Εταιρειών καταργείται.

Αιτιολογική Έκθεση

Με τις προτεινόμενες διατάξεις διευκρινίζονται δύο θέματα, αφενός σε σχέση με την ευθύνη των δικηγορικών εταιρειών έναντι των εντολέων τους και αφετέρου για την ευθύνη των εταίρων των δικηγορικών εταιρειών για τα χρέη της εταιρείας έναντι τρίτων. Ειδικότερα, διευκρινίζεται ότι η δικηγορική εταιρεία υπέχει την ίδια ευθύνη έναντι των εντολέων της, όπως και οι δικηγόροι που ασκούν ατομικά τη δικηγορία, αφού διαφορετική

αντιμετώπιση δεν δικαιολογείται. Επίσης, προβλέπεται ότι οι εταίροι δεν ευθύνονται για τα χρέη της δικηγορικής εταιρείας έναντι τρίτων (δηλαδή μη εταίρων).

Η ευθύνη των εταίρων των ελληνικών δικηγορικών εταιρειών έναντι τρίτων για τα χρέη των εταιρειών θέτει τις ελληνικές δικηγορικές εταιρείες σε δυσμενή θέση έναντι των αλλοδαπών δικηγορικών εταιρειών που σχεδόν στο σύνολό τους ευθύνονται μόνο οι ίδιες για τα χρέη τους. Εξάλλου, καθώς ο αριθμός των εταίρων των δικηγορικών εταιρειών σταδιακά αυξάνεται, η προσωπική αλληλέγγυα ευθύνη καθίσταται ολοένα και πιο άδικη, αφού οι περισσότεροι εταίροι κατά τεκμήριο δεν θα έχουν συμμετοχή στις πράξεις και παραλείψεις που μπορεί να οδηγήσουν σε υποχρεώσεις της εταιρείας. Τέλος, το γεγονός ότι οι δικηγόροι είναι οι μόνοι ελεύθεροι επαγγελματίες που είναι υποχρεωμένοι να ασκούν το λειτούργημά τους χωρίς το πλεονέκτημα του περιορισμού της ευθύνης που επέρχεται με τη σύσταση εταιρείας, σε αντίθεση με τους ιατρούς, τους μηχανικούς, τους αρχιτέκτονες, τους ορκωτούς ελεγκτές κλπ. που μπορούν να συστήνουν κεφαλαιουχικές εταιρείες, είναι άδικο συνολικά για τον δικηγορικό κλάδο. Ως εκ τούτου προτείνεται να οριστεί ρητά ότι οι εταίροι των δικηγορικών εταιρειών δεν ευθύνονται έναντι τρίτων για χρέη της εταιρείας.

Β) Όριο Ευθύνης δικηγόρων & δικηγορικών εταιρειών

Άρθρο __

Εισάγεται παράγραφος 2 στο άρθρο 160 Κώδικα Δικηγόρων ως ακολούθως. Η υφιστάμενη παράγραφος 2 αναριθμείται σε παράγραφο 3.

«Με την επιφύλαξη δόλιας πρόκλησης βλάβης στον εντολέα, η ευθύνη του δικηγόρου κατά την προηγούμενη παράγραφο δεν δύναται να υπερβαίνει για το σύνολο των ζημιωθέντων το πενταπλάσιο της αμοιβής που καταβλήθηκε ή οφείλεται στον δικηγόρο για την εντολή. Σε περίπτωση παγίας αντιμισθίας ως αμοιβή για τις ανάγκες του προηγούμενου εδαφίου λογίζεται η αμοιβή που αντιστοιχεί σε πέντε μήνες.»

Αιτιολογική έκθεση

Η φύση των δικηγορικών υπηρεσιών είναι τέτοια που μπορεί να οδηγήσει σε ευθύνη του δικηγόρου δυσανάλογη με την αμοιβή του και συνακόλουθα με την ικανότητά του να αποζημιώσει τον εντολέα του. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού προτείνεται η εισαγωγή ανώτατου ύψους ευθύνης του δικηγόρου κατά το πρότυπο της ρύθμισης για τους ορκωτούς ελεγκτές (άρθρο 37 παρ. 2 ν. 4449/2017). Δεν εισάγεται όριο ευθύνης για την περίπτωση δόλιας πρόκλησης βλάβης στο εντολέα.

Γ) Υποχρεωτική Ασφάλιση Αστικής Ευθύνης

Σημειώνεται ότι σχέδιο επί της συγκεκριμένης διάταξης ζητήθηκε από τα Υπουργεία ως προϋπόθεση του περιορισμού της Ευθύνης (βλ. ανωτέρω υπό Α.)

Άρθρο __

1. Εισάγεται άρθρο 54^Α στον Κώδικα Δικηγόρων ως εξής:

«Άρθρο 54^Α

Υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης

1. *Οι δικηγορικές εταιρείες οφείλουν να έχουν επαρκή ασφαλιστική κάλυψη της επαγγελματικής αστικής ευθύνης τους για σφάλματα και παραλείψεις κατά την παροχή νομικών υπηρεσιών.*

2. Η ασφαλιστική κάλυψη θεωρείται επαρκής όταν το ανώτατο όριο κάλυψης για το σύνολο της αστικής ευθύνης της δικηγορικής εταιρείας κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους δεν υπολείπεται του 50% του κύκλου εργασιών της δικηγορικής εταιρείας κατά το προηγούμενο έτος, ενώ η τυχόν προβλεπόμενη απαλλαγή του ασφαλιστή δεν υπερβαίνει το 5% του ως άνω κύκλου εργασιών.
  3. Σε περίπτωση νεοσυσταθείσας δικηγορικής εταιρείας που δεν έχει συμπληρώσει πλήρη δωδεκάμηνη χρήση λαμβάνεται υπόψη ο εκτιμώμενος από τη δικηγορική εταιρεία κύκλος εργασιών για την πρώτη δωδεκάμηνη χρήση.»
2. Το άρθρο 54^Α Κώδικα Δικηγόρων τίθεται σε ισχύ την 1.1.2022.

Αιτιολογική έκθεση

Η εισαγωγή ρύθμισης, σύμφωνα με την οποία οι εταίροι δεν ευθύνονται προσωπικά για τα χρέη της δικηγορικής εταιρείας γεννά την ανάγκη διασφάλισης της ικανότητας της εταιρείας να αποζημιώσει τους εντολείς της σε περίπτωση ευθύνης της δικηγορικής εταιρείας κατά τα άρθρα 160 επ. Κώδικα Δικηγόρων. Για τον σκοπό αυτόν εισάγεται η υποχρέωση της δικηγορικής εταιρείας να διατηρεί επαρκή ασφάλιση αστικής ευθύνης. Το ύψος της ασφάλισης που θεωρείται επαρκής εξαρτάται από το μέγεθος της δικηγορικής εταιρείας. Κατάλληλο μέτρο για τον σκοπό αυτόν είναι ο κύκλος εργασιών της δικηγορικής εταιρείας, με την επιφύλαξη των νεοσυσταθεισών εταιρειών, σε σχέση με τις οποίες ως μέτρο ορίζεται κατ' ανάγκη ο εκτιμώμενος κύκλος εργασιών.

Ενόψει του ότι η λήψη ασφαλιστικής κάλυψης απαιτεί χρόνο προτείνεται η θέση σε ισχύ της νέας ρύθμισης το 2022.

Δ) Μετασχηματισμοί Δικηγορικών Εταιρειών

NB: Οι κατωτέρω διατάξεις προτείνεται να ενσωματωθούν στον Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, ως ισχύει), στο Κεφάλαιο Ε' «Ειδικές Μορφές Άσκησης Δικηγορίας», στο τέλος του τμήματος Γ' «Δικηγορικές Εταιρείες».

Άρθρο 56Α – Υποκείμενα & Μορφές Μετασχηματισμών

1. Υποκείμενα Μετασχηματισμού. Οι Δικηγορικές Εταιρείες της παραγράφου 1 του άρθρου 49, που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα, μπορεί να υποβληθούν ή να μετάσχουν στις εξής μορφές μετασχηματισμών: (α) συγχώνευση και (β) διάσπαση.

2. Συγχώνευση. Συγχώνευση είναι η πράξη με την οποία μία ή περισσότερες Δικηγορικές Εταιρείες (απορροφώμενη ή απορροφώμενες), ύστερα από τη λύση τους, χωρίς να τεθούν σε εκκαθάριση, μεταβιβάζουν σε μία άλλη Δικηγορική Εταιρεία (επωφελούμενη), υφιστάμενη (συγχώνευση με απορρόφηση) ή, κατά περίπτωση, ταυτόχρονα συνιστώμενη (συγχώνευση με σύσταση νέας), το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεών τους, με τη διάθεση στους Εταίρους τους εταιρικών μεριδίων της τελευταίας και ενδεχομένως με καταβολή χρηματικού ποσού.

3. Διάσπαση. Η διάσπαση διακρίνεται σε κοινή και μερική διάσπαση. Κοινή διάσπαση είναι η πράξη με την οποία μία Δικηγορική Εταιρεία (διασπώμενη), ύστερα από τη λύση της, χωρίς να τεθεί σε εκκαθάριση, μεταβιβάζει σε μία ή περισσότερες άλλες Δικηγορικές Εταιρείες, υφιστάμενες ή/και ταυτόχρονα συνιστώμενες (επωφελούμενες), το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεών της, έναντι απόδοσης στους Εταίρους της, εταιρικών μεριδίων των επωφελούμενων Δικηγορικών Εταιρειών και ενδεχομένως με την

καταβολή χρηματικού ποσού. Μερική διάσπαση είναι η πράξη με την οποία μία Δικηγορική Εταιρεία (διασπώμενη), χωρίς να λυθεί, μεταβιβάζει σε μία ή περισσότερες άλλες Δικηγορικές Εταιρείες, υφιστάμενες ή/και ταυτόχρονα συνιστώμενες (επωφελούμενες), το καθοριζόμενο στο σχέδιο σύμβασης διάσπασης τμήμα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της, έναντι απόδοσης σε Εταίρους της, εταιρικών μεριδίων των επωφελούμενων Δικηγορικών Εταιρειών και ενδεχομένως με την καταβολή χρηματικού ποσού.

Άρθρο 56B – Διαδικασία Μετασχηματισμού

1. Οι μετασχηματισμοί του άρθρου 56A διενεργούνται με βάση Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού (σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης ή σχέδιο σύμβασης διάσπασης, κατά περίπτωση) το οποίο περιέχει τους όρους και προϋποθέσεις του σκοπούμενου μετασχηματισμού καθώς και τις ειδικές συμφωνίες που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ των μετασχηματιζόμενων Δικηγορικών Εταιρειών και μεταξύ αυτών και των Εταίρων τους. Το περιεχόμενο του Σχεδίου Σύμβασης Μετασχηματισμού, περιλαμβανομένης και της αποτίμησης των εισφερομένων περιουσιακών στοιχείων, καθορίζεται ελευθέρως εφόσον δεν προσκρούει σε απαγορευτικές διατάξεις νόμου και του Καταστατικού των μετασχηματιζόμενων Δικηγορικών Εταιρειών.

2. Στο Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού, το οποίο συντάσσεται από τον διαχειριστή ή διαχειριστές των Δικηγορικών Εταιρειών που συμμετέχουν στο μετασχηματισμό, γίνεται ειδική αναφορά στην μέριμνα που λαμβάνεται για την διατήρηση και προστασία των δικαιωμάτων των δικηγόρων συνεργατών, των πιστωτών και των πελατών. Το Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού τίθεται σε γνώση των Εταίρων των μετασχηματιζόμενων Δικηγορικών Εταιρειών το αργότερο δέκα πέντε (15) ημέρες πριν από την ημέρα Γενικής Συνέλευσης των Εταίρων που λαμβάνει την απόφαση για τον μετασχηματισμό και εγκρίνει το Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού.

3. Το Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού εγκρίνεται με απόφαση των Γενικών Συνελεύσεων των Εταίρων των Δικηγορικών Εταιρειών που συμμετέχουν στον μετασχηματισμό, η οποία λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των Εταίρων που εκπροσωπούν τα 3/4 του συνόλου των εταιρικών μεριδίων, εκτός εάν στα Καταστατικά των μετασχηματιζόμενων Δικηγορικών Εταιρειών προβλέπεται υψηλότερο ποσοστό για την λήψη τέτοιας απόφασης, μη επιτρεπομένης όμως της ομοφωνίας. Με την ίδια απόφαση εγκρίνεται και το Καταστατικό της Δικηγορικής Εταιρείας όπως τροποποιείται συνεπεία του μετασχηματισμού και των διατάξεων του Σχεδίου Σύμβασης Μετασχηματισμού.

4. Η οριστική Σύμβαση Μετασχηματισμού υπόκειται σε έγγραφο τύπο είτε με την μορφή ιδιωτικού είτε συμβολαιογραφικού εγγράφου, εφόσον απαιτείται. Μετά από την έγκριση του Σχεδίου Σύμβασης Μετασχηματισμού από τις Γενικές Συνελεύσεις των Εταίρων και την υπογραφή της οριστικής Σύμβασης Μετασχηματισμού από τους εκπροσώπους των Δικηγορικών Εταιρειών, υποβάλλεται προς έγκριση στον κατά περίπτωση αρμόδιο Δικηγορικό Σύλλογο, εφαρμοζόμενων αναλογικώς των διατάξεων του άρθρου 50. Σε περίπτωση που στο μετασχηματισμό συμμετέχουν Δικηγορικές Εταιρείες με διαφορετική έδρα, απαιτείται έγκριση από τον Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας της κάθε μίας Δικηγορικής Εταιρείας.

Άρθρο 56Γ – Αποτελέσματα

1. Από την ημερομηνία έγκρισης της Σύμβασης Μετασχηματισμού από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο επέρχονται αυτοδικαίως τα αποτελέσματα του μετασχηματισμού μεταξύ των μετασχηματιζομένων Δικηγορικών Εταιρειών και των Εταίρων τους αλλά και έναντι των τρίτων γενικώς. Από την ημερομηνία αυτή και μετά, στη μεν περίπτωση της συγχώνευσης με απορρόφηση, η απορροφώσα Δικηγορική Εταιρεία, στην δε περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας, η νέα Δικηγορική Εταιρεία υπεισέρχονται στο σύνολο των δικαιωμάτων, των υποχρεώσεων και γενικώς των εννόμων σχέσεων των συγχωνευόμενων Δικηγορικών Εταιρειών ως οιονεί καθολικοί διάδοχοι. Το αυτό ισχύει και για την περίπτωση της διάσπασης, ως προς τις επωφελούμενες Δικηγορικές Εταιρείες. Ειδικά όμως για την περίπτωση της μερικής διάσπασης, η καθολική διαδοχή εκτείνεται μόνο στην περιουσία (δικαιώματα, υποχρεώσεις και έννομες σχέσεις γενικώς) και τις δραστηριότητες που μεταφέρονται στην επωφελούμενη Δικηγορική Εταιρεία με βάση την σύμβαση διάσπασης.

2. Οι διαφωνούντες και καταψηφίσαντες το Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού Εταίροι έχουν δικαίωμα αζήμιας εξόδου από την Δικηγορική Εταιρεία, ακόμη και αν προβλέπεται διαφορετικά στο Καταστατικό της Δικηγορικής Εταιρείας. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 51 για την τήρηση προθεσμίας, η έξοδος συντελείται αυτοδικαίως κατά τον χρόνο έγκρισης του μετασχηματισμού από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, εκτός εάν υπάρξει αποχώρηση του Εταίρου σε προγενέστερο χρόνο κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας. Οι αποχωρούντες Εταίροι δικαιούνται να λάβουν τις εισφορές κεφαλαίου καθώς και την συμμετοχή στα κέρδη που τους αναλογούν μέχρι το χρόνο της αποχώρησής τους, συμψηφιζομένων αντίστοιχα οποιωνδήποτε απαιτήσεων της Δικηγορικής Εταιρείας έναντι αυτών μέχρι τον ίδιο χρόνο, εφόσον αυτές έχουν γεννηθεί και είναι απαιτητές. Τα μέρη συμφωνούν ελεύθερα τον τρόπο και χρόνο καταβολής των σχετικών ποσών.

3. Τυχόν ευθύνη των αποχωρούντων Εταίρων με βάση τις διατάξεις για την ευθύνη των δικηγόρων παραμένει ατομικώς και μετά την ολοκλήρωση του μετασχηματισμού και μέχρι την συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής της σχετικής απαίτησης αλλά ως προς την επιβίωσασα ή επωφελούμενη κατά περίπτωση, Δικηγορική Εταιρεία το αργότερο μέχρι την συμπλήρωση ενός (1) έτους από την έγκριση του μετασχηματισμού σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 56B. Σε κάθε περίπτωση ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 54 χωρίς να αποκλείεται ειδικότερες ρυθμίσεις μεταξύ της Δικηγορικής Εταιρείας και των αποχωρούντων Εταίρων.

Άρθρο 56Δ – Γενικές Διατάξεις

1. Σε κάθε περίπτωση μετασχηματισμού που διέπεται από τις παρούσες διατάξεις, οι εργαζόμενοι προστατεύονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για τη μεταβολή στο πρόσωπο του εργοδότη.

2. Ο μετασχηματισμός (συγχώνευση ή διάσπαση κατά περίπτωση) που συντελέστηκε σύμφωνα με τα άρθρα 56Α έως 56Γ κηρύσσεται άκυρος με δικαστική απόφαση εφόσον παραλείφθηκε η έγκρισή του, έστω από μία από τις Δικηγορικές Εταιρείες που μετέχουν σε αυτόν, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Εταίρων ή εφόσον η απόφαση αυτή είναι ανυπόστατη.

3. Εφόσον το ελάττωμα της παραγράφου 2 εξαλειφθεί με την εκ των υστέρων παροχή συναίνεσης, επικύρωση ή άλλο νόμιμο τρόπο μέχρι τη συζήτηση της αίτησης για την κήρυξη της ακυρότητας του μετασχηματισμού, ο μετασχηματισμός δεν κηρύσσεται άκυρος. Το αρμόδιο δικαστήριο δύναται να τάσσει προθεσμία για την εξάλειψη των λόγων ακυρότητας

και να την παρατείνει εάν το κρίνει σκόπιμο, διατάσσοντας παράλληλα και μέτρα για την προσωρινή ρύθμιση των εταιρικών υποθέσεων.

4. Η αίτηση για την κήρυξη της ακυρότητας του μετασχηματισμού ασκείται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έγκριση του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου και υπάγεται στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας του Μονομελούς Πρωτοδικείου. Μπορεί να υποβληθεί από κάθε Εταίρο της Δικηγορικής Εταιρείας που συμμετείχε στον μετασχηματισμό, εφόσον δεν έλαβε μέρος στη λήψη της απόφασης της Δικηγορικής Εταιρείας αυτής για την έγκριση του μετασχηματισμού. Κάθε διαφορά είτε μεταξύ των Εταίρων είτε μεταξύ αυτών και της Δικηγορικής Εταιρείας σε σχέση με την εφαρμογή και ερμηνεία των διατάξεων της σύμβασης μετασχηματισμού, πλην της αίτησης κήρυξης της ακυρότητας του μετασχηματισμού, υποβάλλεται στη διαιτησία του άρθρου 54 παρ. 7 του παρόντος, τυχόν δε αξιώσεις αποζημίωσης κατά τις γενικές διατάξεις ή τις διατάξεις του παρόντος δεν θίγονται.

5. Οι Εταίροι της εκ του μετασχηματισμού προκύπτουσας Δικηγορικής Εταιρείας ή Δικηγορικών Εταιρειών δύνανται να ρυθμίσουν ελεύθερα το ζήτημα της μεταξύ τους κατανομής της ευθύνης σε περίπτωση επέλευσης γεγονότος που επισύρει αξιώσεις κατά της Δικηγορικής Εταιρείας. Τυχόν τέτοια συμφωνία έχει ισχύ μεταξύ των Εταίρων χωρίς να δεσμεύει τους τρίτους δικαιούχους της απαίτησης.

6. Η σύμβαση μετασχηματισμού, τα καταστατικά, η εισφορά και μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων Δικηγορικών Εταιρειών, κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, καθώς και κάθε εμπράγματος, ενοχικού ή άλλου δικαιώματος, τα εταιρικά μερίδια, οι αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των Εταίρων, τυχόν σχέση συμμετοχής στο κεφάλαιο επωφελοόμενης Δικηγορικής Εταιρείας, καθώς και κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για το μετασχηματισμό ή τη σύσταση επωφελοόμενης Δικηγορικής Εταιρείας, και η μεταγραφή στα βιβλία μεταγραφών εμπραγμάτων δικαιωμάτων, απαλλάσσονται παντός φόρου, τέλους χαρτοσήμου ή άλλου τέλους, εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, των παγίων και αναλογικών δικαιωμάτων, επιδομάτων ή άλλων τελών υπέρ υποθηκοφυλακείων. Εφόσον μεταξύ των στοιχείων του παθητικού των υπό μετασχηματισμό Δικηγορικών Εταιρειών υφίσταται υπόλοιπο ζημιών τρέχουσας ή προηγούμενων χρήσεων, το υπόλοιπο αυτό εμφανίζεται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στον ισολογισμό επωφελοόμενης Δικηγορικής Εταιρείας. Αποθεματικά από μη διανεμηθέντα κέρδη, καθώς και αφορολόγητα αποθεματικά ή αφορολόγητες κρατήσεις επί των κερδών που υφίστανται στις μετασχηματιζόμενες Δικηγορικές Εταιρείες, δεν υπόκεινται σε φορολόγηση κατά το χρόνο του μετασχηματισμού, εφόσον μεταφέρονται και εμφανίζονται αυτούσια σε αντίστοιχους ειδικούς λογαριασμούς επωφελοόμενης Δικηγορικής Εταιρείας.

Ε) Αναγραφή Δικηγορικών Εταιρειών στις δικαστικές αποφάσεις

Άρθρο .....

Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔ)

1. Το εδάφ. β' της παρ. 1 του άρθρου 96 του ΚΠολΔ τροποποιείται ως εξής:
«Η πληρεξουσιότητα μπορεί να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την παρέχει και πρέπει να αναγράφει τα ονόματα των δικαστικών πληρεξουσίων και σε περίπτωση που

δικαστικός πληρεξούσιος ενεργεί ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας και την επωνυμία της δικηγορικής εταιρείας, κατά περίπτωση».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 96 του ΚΠολΔ τροποποιείται ως εξής:

«2. Η πληρεξουσιότητα μιας αρχής μπορεί να δοθεί σε δικηγόρο ή σε δικηγορική εταιρεία και με έγγραφο της που περιέχει τα στοιχεία που αναγράφονται στην παράγραφο 1».

3. Προστίθεται νέο εδάφ. β' στην παρ. 1 του άρθρου 143 του ΚΠολΔ που έχει ως εξής:

«Σε περίπτωση που ο δικαστικός πληρεξούσιος ενεργεί ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας, αντίκλητος θεωρείται και η δικηγορική εταιρεία».

4. Η περίπτωση 3) του άρθρου 305 του ΚΠολΔ τροποποιείται ως εξής:

«3) το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, την κατοικία και τη διεύθυνση των δικαστικών πληρεξουσίων τους και σε περίπτωση που δικαστικός πληρεξούσιος παρίσταται ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας, κατά το άρθρο 55 του Κώδικα περί Δικηγόρων (Ν. 4194/2013 ως ισχύει), αναγράφεται και η επωνυμία και η διεύθυνση της δικηγορικής εταιρείας,»

Άρθρο .....

Τροποποίηση διάταξης του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ)

Η περίπτωση (γ) του άρθρου 140 του ΚΠΔ τροποποιείται ως εξής:

«γ) το ονοματεπώνυμο και ό,τι άλλο συντελεί στην εξακρίβωση της ταυτότητας των διαδίκων, των εκπροσώπων τους και των συνηγόρων και σε περίπτωση που συνηγόρος παρίσταται ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας, κατά το άρθρο 55 του Κώδικα περί Δικηγόρων (Ν. 4194/2013 ως ισχύει), αναγράφεται και η επωνυμία και η διεύθυνση της δικηγορικής εταιρείας».

Άρθρο .....

Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ΚΔΔ)

1. Προστίθεται νέο εδάφιο β' στην παρ. 7 του άρθρου 30 του ΚΔΔ που έχει ως εξής:

«Σε περίπτωση που ο δικαστικός πληρεξούσιος ενεργεί ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας, αντίκλητος θεωρείται και η δικηγορική εταιρεία.»

2. Η περίπτωση (α) του άρθρου 190 του ΚΔΔ τροποποιείται ως εξής:

«α) το εισαγωγικό, στο οποίο αναφέρεται ο αύξων αριθμός και το έτος δημοσίευσής της, το δικαστήριο και το τμήμα που την εξέδωσε, η σύνθεση του δικαστηρίου, ο εισηγητής - δικαστής, ο χρόνος και ο τόπος της συζήτησης και ότι αυτή έγινε σε δημόσια συνεδρίαση, το είδος του ένδικου βοηθήματος ή μέσου που έχει ασκηθεί, τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των διαδίκων, των νόμιμων αντιπροσώπων ή εκπροσώπων τους, τα ονοματεπώνυμα των δικαστικών τους πληρεξουσίων και σε περίπτωση που δικαστικός πληρεξούσιος παρίσταται ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας, κατά το άρθρο 55 του Κώδικα περί Δικηγόρων (Ν. 4194/2013 ως ισχύει), αναγράφεται και η επωνυμία και η διεύθυνση της δικηγορικής εταιρείας, καθώς και η παράσταση ή όχι των διαδίκων στο ακροατήριο,»

Άρθρο ....

Τροποποίηση διάταξης του Κώδικα περί Δικηγόρων (55 ν. 4194/2013)

Προστίθενται νέα εδάφ. β' και γ' στην παρ. 1 του άρθρου 55 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν. 4194/2013) που έχει ως εξής:

«Η Εταιρεία είναι αντίκλητος του εντολέα - πελάτη, κατ' άρθρο 143 Κ.Πολ.Δ. ανεξάρτητα από την τυχόν αποχώρηση του Εταίρου ή συνεργάτη της στον οποίο παρασχέθηκε η έγγραφη εντολή. Στις περιπτώσεις που ο δικαστικός πληρεξούσιος παρίσταται ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας στα στοιχεία του άρθρου 305 περ. 3 του Κώδικα

Πολιτικής Δικονομίας, του άρθρου 140 περ. (γ) του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και του άρθρου 190 περ. (α) του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, θα πρέπει να περιλαμβάνεται μαζί με τα στοιχεία του δικαστικού πληρεξουσίου και η επωνυμία και η διεύθυνση της δικηγορικής εταιρείας, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση διοικητικής, δικαστικής ή άλλης διαδικασίας κατά την οποία ο δικηγόρος εμφανίζεται σαν Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας στις σχετικές αποφάσεις, πράξεις ή πρακτικά θα πρέπει να αναγράφονται και τα στοιχεία της δικηγορικής εταιρείας».

Αποτύπωση των αλλαγών στο σύνολο των διατάξεων

Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας

Άρθρο 96

1. Η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη είτε με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση είτε με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον η υπογραφή εκείνου που παρέχει την πληρεξουσιότητα βεβαιώνεται από δημόσια, δημοτική ή άλλη αρμόδια αρχή ή από δικηγόρο. Η πληρεξουσιότητα μπορεί να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την παρέχει και πρέπει να αναγράφει τα ονόματα των δικαστικών πληρεξουσίων και σε περίπτωση που δικαστικός πληρεξούσιος ενεργεί ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας και την επωνυμία της δικηγορικής εταιρείας, κατά περίπτωση.

2. Η πληρεξουσιότητα μιας αρχής μπορεί να δοθεί σε δικηγόρο ή σε δικηγορική εταιρεία και με έγγραφο της που περιέχει τα στοιχεία που αναγράφονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 143

1. Ο δικαστικός πληρεξούσιος που διορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 96 είναι αυτοδικαίως και αντίκλητος για όλες τις επιδόσεις που αναφέρονται στη δίκη στην οποία είναι πληρεξούσιος, έως και την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, εκτός εάν με δικόγραφο γνωστοποιηθεί στους λοιπούς διαδίκους η αντικατάστασή του. Σε περίπτωση που ο δικαστικός πληρεξούσιος ενεργεί ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας, αντίκλητος θεωρείται και η δικηγορική εταιρεία.

[...]

Άρθρο 305

Το πρωτότυπο της απόφασης πρέπει να αναφέρει: 1) τη σύνθεση του δικαστηρίου και, αν πρόκειται για πολυμελή δικαστήρια, το όνομα του εισηγητή δικαστή, 2) το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, την κατοικία, τη διεύθυνση και τον αριθμό φορολογικού μητρώου των διαδίκων και των νόμιμων αντιπροσώπων και αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα την επωνυμία τους, τη διεύθυνση της έδρας τους και τον αριθμό φορολογικού μητρώου τους και αναφέρεται αν αυτοί έχουν παραστεί και αν υπέβαλαν προτάσεις, 3) το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, την κατοικία και τη διεύθυνση των δικαστικών πληρεξουσίων τους και σε περίπτωση που δικαστικός πληρεξούσιος παρίσταται ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας, κατά το άρθρο 55 του Κώδικα περί Δικηγόρων (Ν. 4194/2013 ως ισχύει), αναγράφεται και η επωνυμία και η διεύθυνση της δικηγορικής εταιρείας, 4) σύντομη περίληψη του αντικειμένου και της πορείας της δίκης, 5) το αιτιολογικό και το διατακτικό της απόφασης και 6) ότι η απόφαση δημοσιεύθηκε.

Κώδικας Ποινικής Δικονομίας

Άρθρο 140

Πρακτικά της συνεδρίασης. Τα πρακτικά της συνεδρίασης συντάσσονται από τον γραμματέα με ευθύνη δική του, καθώς και με ευθύνη του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση. Τα πρακτικά μνημονεύουν: **α)** τον τόπο, τον χρόνο της συνεδρίασης και τις διακοπές της, καθώς και την ώρα που ορίστηκε για κάθε επανάληψη, **β)** τα ονοματεπώνυμα των δικαστών, του εισαγγελέα και του γραμματέα, **γ)** το ονοματεπώνυμο και ό,τι άλλο συντελεί στην εξακρίβωση της ταυτότητας των διαδίκων, των εκπροσώπων τους και των συνηγόρων και σε περίπτωση που συνήγορος παρίσταται ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας, κατά το άρθρο 55 του Κώδικα περί Δικηγόρων (Ν. 4194/2013 ως ισχύει), αναγράφεται και η επωνυμία και η διεύθυνση της δικηγορικής εταιρείας, **δ)** τα ονοματεπώνυμα των μαρτύρων, των διερμηνέων, των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων και **ε)** την όρκιση των μαρτύρων, των διερμηνέων και των πραγματογνωμόνων.

Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας

Άρθρο 30

Δικαστικοί πληρεξούσιοι των λοιπών διαδίκων

[...]

7. Ο δικαστικός πληρεξούσιος, αν η κατοικία του ή ο χώρος της εργασίας του βρίσκεται στην έδρα του δικαστηρίου, είναι και αντίκλητος του διαδίκου. Σε περίπτωση που ο δικαστικός πληρεξούσιος ενεργεί ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας, αντίκλητος θεωρείται και η δικηγορική εταιρεία.

Άρθρο 190

Περιεχόμενο πρωτοτύπου. Το πρωτότυπο της απόφασης απαρτίζεται από τα εξής μέρη :
α) το εισαγωγικό, στο οποίο αναφέρεται ο αύξων αριθμός και το έτος δημοσίευσής της, το δικαστήριο και το τμήμα που την εξέδωσε, η σύνθεση του δικαστηρίου, ο εισηγητής - δικαστής, ο χρόνος και ο τόπος της συζήτησης και ότι αυτή έγινε σε δημόσια συνεδρίαση, το είδος του ένδικου βοηθήματος ή μέσου που έχει ασκηθεί, τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των διαδίκων, των νόμιμων αντιπροσώπων ή εκπροσώπων τους, τα ονοματεπώνυμα των δικαστικών τους πληρεξουσίων και σε περίπτωση που δικαστικός πληρεξούσιος παρίσταται ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας, κατά το άρθρο 55 του Κώδικα περί Δικηγόρων (Ν. 4194/2013 ως ισχύει), αναγράφεται και η επωνυμία και η διεύθυνση της δικηγορικής εταιρείας, καθώς και η παράσταση ή όχι των διαδίκων στο ακροατήριο,
[...]

Κώδικας περί Δικηγόρων

Άρθρο 55

Σχέσεις Εταιρείας προς τρίτους

1. Οι έγγραφες εντολές των εντολέων - πελατών λογίζεται ότι παρέχονται προς την Εταιρεία ακόμα και αν αυτές απευθύνονται προς Εταίρο ή συνεργάτη της Εταιρείας. Η Εταιρεία είναι αντίκλητος του εντολέα - πελάτη, κατ' άρθρο 143 Κ.Πολ.Δ. ανεξάρτητα από την τυχόν αποχώρηση του Εταίρου ή συνεργάτη της στον οποίο παρασχέθηκε η έγγραφη εντολή. Στις

περιπτώσεις που ο δικαστικός πληρεξούσιος παρίσταται ως Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας στα στοιχεία του άρθρου 305 περ. 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, του άρθρου 140 περ. (γ) του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και του άρθρου 190 περ. (α) του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, θα πρέπει να περιλαμβάνεται μαζί με τα στοιχεία του δικαστικού πληρεξούσιου και η επωνυμία και η διεύθυνση της δικηγορικής εταιρείας, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση διοικητικής, δικαστικής ή άλλης διαδικασίας κατά την οποία ο δικηγόρος εμφανίζεται σαν Εταίρος ή συνεργάτης δικηγορικής εταιρείας στις σχετικές αποφάσεις, πράξεις ή πρακτικά θα πρέπει να αναγράφονται και τα στοιχεία της δικηγορικής εταιρείας.

2. Η Εταιρεία δεν επιτρέπεται να δέχεται εντολές υπεράσπισης ή εκπροσώπησης από φυσικά ή νομικά πρόσωπα με αντικρουόμενα, μεταξύ τους, συμφέροντα.

3. Οι αμοιβές για δικαστικές ή εξώδικες υπηρεσίες που παρέχονται από τους δικηγόρους της Εταιρείας και η μέθοδος υπολογισμού τους συμφωνούνται από τον διαχειριστή της Εταιρείας ή από πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από αυτόν.

Σε συνέχεια διαλογικής συζήτησης τα Μέλη του ΔΣ εγκρίνουν τα ανωτέρω υπό Α) έως και Ε) σχέδια των προτεινόμενων διατάξεων καθώς και τα συνοδευτικά αυτών κείμενα αιτιολογικής έκθεσης και εξουσιοδοτούν τον Πρόεδρο του ΔΣ να τα αποστείλει τα ανωτέρω στο Υπουργείο Δικαιοσύνης υπόψη των κκ. Σεκέρογλου και Παπαπαναγιώτου και να ενημερώσει σχετικά και τον Πρόεδρο του ΔΣΑ προκειμένου να υπάρξει συντονισμός δράσης μεταξύ του ΣΔΕΕ και του ΔΣΑ ως προς τα ανωτέρω θέματα.

Ο Σωτήρης Φέλιος ζητά να καταχωρηθεί σ' αυτό το πρακτικό η άποψή του επί των ανωτέρω, η οποία έχει ως ακολούθως:

«Το σχέδιο πρακτικού που τέθηκε υπόψη μου αναφέρει στην τελευταία παράγραφο του ότι τα Μέλη του ΔΣ εγκρίνουν τα ανωτέρω.

Αυτή η απόδοση της συζητήσεως κατά αυτό τον τρόπο, δεν με βρίσκει σύμφωνο. Στη συζήτηση αυτή έμεινα με τη βέβαιη εντύπωση ότι τα της ευθύνης, θα επικοινωνηθούν στον πρόεδρο του ΔΣΑ και – είναι αυτονόητο – προωθούνται εάν δεν υπάρχει αντίρρηση από τον ΔΣΑ.

Αλλιώς όσοι υποστηρίζουν τα ενάντια στη βέβαιη εντύπωσή μου - όπως προανέφερα - με τον τρόπο τους λένε ότι ο ΔΣΑ πρέπει να ενδιαφερθεί για τα ζητήματα που προωθεί ο ΣΔΕΕ απευθείας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, επειδή ο ΣΔΕΕ του έκανε την τιμή (του ΔΣΑ) να τον ενημερώσει».

Τέλος ορίστηκε ως ημερομηνία της επόμενης συνεδρίασης του Δ.Σ. η 03.03.2021 και ώρα 18:00 -20:00, η οποία θα λάβει χώρα μέσω τηλεδιάσκεψης.

Μη υπάρχοντος άλλου θέματος προς συζήτηση λύθηκε η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Στάθης Ποταμίτης

Πέτρος Φραγκίσκος

Στέφανος Χαρακτινιώτης

Ο ταμίας

Κωνσταντίνος Λαμπαδάριος

ΤΑ ΜΕΛΗ

Αλέξανδρος Μεταλληνός

Νίκος Κορίτσας

Σωτήριος Φέλιος

Κωνσταντίνος Βουτεράκος

Ιωάννης Δρυλλεράκης

Θεόδωρος Σκουζός